

Nově zapsané publikace v knihovně VÚK – srpen + září 2026

B 1063

POOLEY, ELSA - NICHOLS, GEOFF - HANKEY, ANDREW: **South African Indigenous Garden Plants. The gardener's guide**

Cape Town, Penguin Random House South Africa, 2025, 616 s., 1. vyd.

flóra - encyklopedie - Jižní Afrika

Komplexní zahradnický průvodce původními rostlinami Jihoafrické republiky představuje přibližně 2 400 druhů a je doplněn více než 3 300 plnobarevnými fotografiemi. Kniha ukazuje možnosti využití jihoafrických rostlin v různých typech zahrad a přináší praktické informace o jejich výběru, výsadbě, pěstování a údržbě.

Úvodní část se věnuje klimatu, zahradním stylům, prostorovému plánování, péči o zahradu a možností, jak vhodnou výsadbou podpořit výskyt volně žijících živočichů. Encyklopedický katalog je rozdělen do 13 skupin podle způsobu růstu a zahrnuje široké spektrum rostlin od cibulovin, orchidejí a aloe přes trávy a keře až po stromy a vegetaci typu fynbos. Jednotlivé druhy jsou doplněny fotografiemi a stručnými údaji o velikosti, tvaru, době kvetení a nárocích na pěstování.

Praktický výběr rostlin na závěr usnadňuje volbu vhodných druhů podle stanoviště a účelu. Publikace je určena zahradníkům, pěstitelům, krajinářům i milovníkům rostlin a představuje cenný zdroj inspirace i praktických informací o jihoafrické flóře.

R 6138

KIESENBAUER, ZDENĚK a kol.: **Dendrologická zahrada v proměnách času**

Průhonice, Výzkumný ústav pro krajinu, v.v.i., 2026, 120 s., 1. vyd.

Dendrologická zahrada - Průhonice - historie - výstava - katalogy

Katalog Dendrologická zahrada v proměnách času ke stejnojmenné výstavě prezentuje historii zahrady od počátků zahrady spojených s aktivitami hraběte Arnošta Emanuela Silva Taroucy a Československé dendrologické společnosti až po současnost. Přibližuje osobnosti, které utvářely její podobu, a prostřednictvím historických fotografií, plánů a dokumentů zachycuje proměny zahrady i její význam pro vědu, zahradnictví, ochranu přírody a vzdělávání veřejnosti. Současně představuje nejvýznamnější rostlinné sbírky zahrady a její výzkumné a popularizační aktivity.

R 6139

HEJNÁK, VÁCLAV - ZÁMEČNÍKOVÁ, BRIGITA - HNILIČKA, FRANTIŠEK: **Cvičení z fyziologie rostlin (pracovní sešit)**

Praha, Česká zemědělská univerzita, 2005, 95 s., 1. vyd.

fyziologie rostlin - učebnice

Praktická příručka slouží jako návod a doplněk k praktickým laboratorním cvičením. Obsahuje přehled úloh a teoretických úvodů k základním okruhům fyziologie rostlin: Rostlinná buňka: Fyzikálně-chemické vlastnosti, struktura a funkce; Vodní provoz: Příjem, transport a výdej vody (vodní režim rostlin); Metabolismus: Úloha minerálních látek, fotosyntéza a dýchání rostlin, Růst a vývoj: Růst, celistvost rostlin a rostlinné pohyby, Aplikované metody: Práce s rostlinnými explantáty.

R 6140

Technologie vegetačních úprav v krajině. Ochrana stromů a vegetačních ploch. Česká technická norma ČSN 83 9061

Praha, Česká agentura pro standardizaci, 2026. 28 s.

ochrana krajiny - ochrana přírody - standardizace - vliv stavební činnosti - vegetace - Česko - normy a normativy

Náhrada normy z roku 2006 (v knihovně VÚK sig. R 4995)

Platí pro přípravu a provádění stavebních činností v sídlech a krajině. Slouží k ochraně jednotlivých dřevin a rostlinných porostů, jakož i ploch určených pro vegetaci, u kterých ekologická, estetická, ochranná nebo jiná hodnota není zpravidla dosažitelná pomocí náhrady buď vůbec, nebo teprve až po letech. Normalizovány jsou: příčiny škod, ochranná opatření, průzkumy a kontrola.

B 1061

STRELLER, GERHARD - OSTWALD, GRETE: Die kleine Farbmeßtafel nach Wilhelm Ostwald. Edition A

Berlin, Muster-Schmidt K.G., 1939, 7 s.+1 příl. (20 s.) + 4 volné obrazové přílohy
barvy - normy

Malá tabulka měření barev podle Wilhelma Ostwalda je historický systém pro určování barev, založený na vědecké teorii barev Wilhelma Ostwalda.

28 barevných kruhů stejné hodnoty a 8 odstínů šedé (uspořádaných v čistých barvách = odstínové série), složka se čtyřmi drážkovanými měřicími tabulkami obsahujícími celkem 680 ručně malovaných vzorků, vyrobených s originálními barevnými prášky z Ostwaldových technických barevných varhan z roku 1930. Grete Ostwaldová, Ostwaldova dcera, malířka a vykonavatelka jeho pozůstalosti, vydala s učitelem výtvarné výchovy Gerhardem Strellerem z Leisnigu měřicí tabulku barev, jejíž aplikace měla přispět k zavedení Ostwaldových barevných standardů a barevných notací. Tabulka byla široce používána ještě před druhou světovou válkou, zejména ve vzdělávacích institucích. Kromě edice A (čisté barvy) existovaly také edice pro černou (B) a bílou (C).

P 1566

MIKULA, ALOIS: Plody planých a parkových rostlin. Kapesní atlas

Praha, Státní pedagogické nakladatelství, 1989, 287 s., 2. vyd.

plody - rostliny plané - rostliny parkové - atlas rostlin

Kniha Aloise Mikuly je především praktický botanický atlas pro určování rostlin podle jejich plodů. Kniha se zaměřuje na plané, parkové a další běžně se vyskytující rostliny, přičemž hlavním určovacím znakem jsou zralé plody. Je koncipována tak, aby člověk mohl rostlinu v terénu určit podle toho, jak její plod vypadá. Je trochu jinak zaměřená než běžný atlas rostlin: nejde primárně o určování podle květů nebo listů, ale o určování podle plodů. To je praktické zejména na podzim, kdy mnoho rostlin už nekvete a jejich plody jsou naopak dobře viditelné.

P 1570

LÍŠKA, ELEMÍR [ed.] et al.: Atlas burín

Nitra, VŠP, 1995, 275 s., 1. vyd

plevelé – atlasy

Publikace obsahuje podrobné botanické popisy jednotlivých druhů plevelů vyskytujících se na území Slovenska a střední Evropy. Zaměřuje se na reprodukční schopnosti, ekologické nároky a konkurenční schopnost plevelů vůči kulturním plodinám a jejich hospodářský význam. Součástí knihy je názorná obrazová dokumentace (ilustrace či fotografie) usnadňující přesné určování plevelných druhů přímo v terénu v různých fázích jejich růstu.

P 1567

HROMAS, JOSEF: 238 dřevin pro zvěř

Brno, Vysoká škola zemědělská, 1992, 49 s.

Edice: Folia Universitatis Agriculturae, Řada A, Facultas silviculturae
dřeviny lesní - stromy - keře – zvěř

Ucelený přehled dřevin, který v roce 1992 sestavil uznávaný profesor Josef Hromas. Tento seznam obsahuje 238 druhů stromů a keřů, které jsou klíčové pro zakládání remízků, zvěřních políček a celkové zlepšování úživnosti honiteb. Tyto dřeviny mají obrovský význam nejen pro lesní zvěř (jako zdroj okusu, krytu a plodů), ale také pro včely a další volně žijící živočichy.

P 1568

MRÁČEK, ZDENĚK: Pěstování buku

Praha, SZN, 1989, 223 s., 1. vyd.

Edice: Lesnictví, myslivost a vodní hospodářství
lesnictví - *Fagus* - pěstování - obnova lesa

Buk je naší důležitou hlavní dřevinou, jejíž význam vedle produkce dřeva spočívá ve zvyšování stability lesních porostů. Přínos buku pro bezpečnost produkce je dnes sice uznáván, ale prakticky nedoceněn. Kniha o pěstování buku klade důraz na biologické základy pěstování buku a na technologii a techniku pěstování této dřeviny. Je praktickou příručkou pro všechny stupně technických kádřů v lesním hospodářství, pro studující a pedagogy středních i vysokých lesnických škol, pro pracovníky státní péče o lesy a pracovníky ochrany přírody.

P 1569

**KŘÍSTEK, JAROSLAV - TESAŘ, VLADIMÍR [eds.]: Vliv imisí na lesy a lesní hospodářství
Beskyd**

Brno, VŠZ, 1993, 89 s.

Edice: Zpravodaj Beskydy, 5/1993

lesy - lesní hospodaření - vliv imisí - Beskydy

Kniha se zabývá problematikou poškozování lesních ekosystémů vlivem znečištění ovzduší a jeho dopady na stav a vývoj beskydských lesů. Zaměřuje se na působení imisí na lesní porosty, jejich zdravotní stav, vitalitu a produkční schopnost a současně sleduje důsledky imisní zátěže pro lesní hospodářství. Publikace přibližuje specifika beskydské oblasti, v níž se v minulosti výrazně projevovaly negativní účinky průmyslových a dalších antropogenních emisí. Pozornost věnuje také změnám ve složení a stabilitě lesních porostů, jejich poškozování a opatřením, která mohou přispět k obnově a zvýšení odolnosti lesních ekosystémů.

A 3046

KORPEL, ŠTEFAN a kol.: **Pestovanie lesa**

Bratislava, Príroda, 1991, 472 s., 1. vyd.

lesnictví - lesní hospodaření - obnova lesa

Kniha se zabývá komplexní problematikou pěstování a dlouhodobého usměrňování lesních porostů s ohledem na jejich produkční i mimoprodukční funkce. Zaměřuje se na zákonitosti růstu a vývoje lesa, způsoby jeho zakládání a obnovy, včetně přirozené obnovy, a na výchovu mladých lesních porostů. Pozornost věnuje také probírkám a dalším pěstebním zásahům, péči o druhovou, prostorovou a věkovou strukturu porostů a zásadám hospodaření ve smíšených i stejnorodých lesích. Významnou součástí publikace je problematika vztahu mezi stanovištěm, dřevinami a způsobem hospodaření a otázky produkce dřeva v souvislosti s dalšími funkcemi lesa

Autor se přitom zabýval také přirozenými lesy a pralesy. Jeho výzkum jejich struktury a přirozených regeneračních procesů se později promítl do koncepce přírodě blízkého pěstování lesa.

A 3047

DYKYJOVÁ, DAGMAR a kol.: **Metody studia ekosystémů**

Praha, Academia, 1989, 690 s., 1. vyd.

ekologie - výzkum - ekosystémy - model matematický - ekologie populační - učebnice

Základní informace o metodách a postupech ve všech vědních oborech, které se týkají studia přírodních i polopřírodních ekosystémů nebo celé krajiny.

B 1062

KUDRNA, KAREL a kol.: **Biosféra a lidstvo**

Praha, Academia, 1988, 530 s. + 16 s. barev. příloh

životní prostředí – ochrana ŽP - biosféra - vliv člověka – učebnice

Tato vysokoškolská učebnice přináší komplexní pohled na problematiku biosféry. V úvodu definuje zákony biosféry, objasňuje terminologii, popisuje jednotlivé části biosféry s důrazem na lidskou společnost při formování tzv. biosféry, noosféry, atd. Velká pozornost je věnována problematice ochrany životního prostředí.

U 57

ZACH, JAN: **Statistické metody**

Brno, Vysoká škola zemědělská, 1994, 218 s. + 18 s. tab., 1. vyd.

statistika - metoda matematická – učebnice

Publikace byla vydána jako učební text pro obory lesního, dřevařského a krajinného inženýrství na Mendelově univerzitě. Tato skripta se v lesnickém a environmentálním výzkumu (např. při dendrochronologické analýze) dodnes používají jako metodický základ pro zpracování dat.

R 6141

ÚLEHLOVÁ, BLANKA: **Koloběh dusíku v travních ekosystémech**

Praha, Academia, 1989, 110 s.

Edice: Studie ČSAV, č. 20

ekosystémy luční - travní porosty - dusík

Tato odborná monografie se zabývá se především ekologickými a biogeochemickými procesy spojenými s dusíkem v travních porostech. Ústřední otázkou je, jak dusík v travním ekosystému cirkuluje mezi půdou, rostlinami, mikroorganismy a atmosférou, a jak tento koloběh ovlivňuje podmínky prostředí a hospodaření s travními porosty. Autorka se na travní porost nedívá pouze jako na produkční plochu, ale jako na fungující ekosystém.

Pro dnešní čtenáře je kniha zajímavá hlavně jako základní ekologický pohled na fungování travních ekosystémů – například při řešení témat jako úrodnost půdy, hnojení luk, eutrofizace, ztráty dusíku nebo vztah mezi intenzitou hospodaření a přirozeným koloběhem živin.

PERIODIKA

R 5392/16/1

European Journal of Environmental Sciences

Prague, Charles University in Prague, Karolinum Press, 2026, vol.16, č.1, 89 s.
životní prostředí - flóra - fauna – periodika

Vybrané příspěvky:

VÉLE, A., FROUZ, J.: The suppressive effect of wood ants on bark beetle colonization.
European Journal of Environmental Sciences, 2026, 16, č. 1, s. 24-29

MILAIMI, A., BUQAJ, L., SHEHDADI, Y., MILAIMI, A.: Toxic metal accumulation in medicinal plants collected from roadside environments: Implications for human consumption
European Journal of Environmental Sciences, 2026, 16, č. 1, s. 52-67

PERRIN, J. A. et al.: Social perceptions of the present and future of pond landscapes from inhabitants and stakeholders: results and perspectives in Europe, Türkiye and Uruguay
European Journal of Environmental Sciences, 2026, 16, č. 1, s. 68–89

R 919/2025/2

Acta Musei Silesiae. Scientiae Naturales

Opava, Slezské zemské muzeum Opava, 2025, roč. 74, č. 2, s. 99-175
biologie - botanika - zoologie - periodika

Vybrané příspěvky:

Číhal, L.: Predictive Maps for the Species *Heracleum mantegazzianum* for the periods 2011–2040 and 2041–2070 in central Europe.
Acta Musei Silesiae. Scientiae Naturales, 2025, vol. 74, č.2, s. 124-137

R 919/2025/3

Acta Musei Silesiae. Scientiae Naturales

Opava, Slezské zemské muzeum Opava, 2025, roč. 74, č.3, s. 176-265 s.
biologie - botanika - zoologie - periodika

Vybrané příspěvky:

Galdošík, M.: Bats of Opava and Their Synanthropization: A 19-Year Study.

Acta Musei Silesiae. Scientiae Naturales, 2025, vol. 74, č.3, s. 177-225

Popelková, R., Jarošová, L.: The development of the landscape affected by the extraction of mineral resources in the Jeseník Region (Czech Republic)

Acta Musei Silesiae. Scientiae Naturales, 2025, vol. 74, č.3, s. 226-244

R 919/2026/1

Acta Musei Silesiae. Scientiae Naturales

Opava, Slezské zemské muzeum, 2026, vol. 75, č. 1, 82 s.

biologie - botanika - zoologie - periodika